

յուսացէք»։ — Պէտք է օգուտ քաղել հասակէն. սերմանելով յարմար ժամանակին, որպէս զի եղանակին կարելի ըլլայ պտուղը քաղել. չըլլայ թէ բազմաց հանդիպածը ձեր գլխուն գայ, որք առաջին հասակին մէջ երկրորդին փափագելով՝ երբ վրայ կը հասնի երկրորդն՝ առաջինն կ'սկսին փնտռել։

Երիտասարդք, ընտանեաց հարկաւոր են իմաստուն և խոհեմ որդիք. անցելոյն պարծանքը զմեզ թուլացնելէ զատ ուրիշ բանի չի ծառայեր. փոխանակ զօրացընելու կը տկարացնէ. ձեր հարք իրենց պարտքն ըստ պատշաճի կատարած են, դուք ալ նմանեցէք անոնց։

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԵՒ ԱԹԽԱՐՀԱԿԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱԹՈՂԻԿԷ

ԱՌԱՋՆՈՐԴՔ ԵՂԻՍԱԲԵԹՈՒՊՈԼՍՈՅ

Մոլտաւիայէն ի Դրանսիլվանիա գաղթող ազգայնոց հետ՝ թէ և բաւական եկեղեցականք ընկերացան, ինչպէս Տէր Մինաս Զիլիֆթարօղլու՝ էջմիածնական դաւանութեամբ Եպիսկոպոս, Տէր Եղիա Մընտրու աւագերէց, Ճէպնէպան Տէր Խաչատուր, Խաչերես տէր Թակօր, Զօգօրիալ Տէր Թէոդօրոս, Եսսիեան Տէր Մինաս, Սոլիման Տէր Խաչատուր և Նիգօշեան տէր Աստուածատուր, ի վերայ այսր ամենայնի Եղիսաբեթուպոլսոյ եկեղեցական և աշխարհական առաջնորդաց վրայ՝ միայն 1700—էն սկսեալ ստողդ տեղեկու թիւն կրնանք տալ. վասն զի վերոյիշեալ եկեղեցականք ԺԸ դարուն սկիզբները միայն որոշեցին իրենց բնակութեան տեղը։

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴՔ

Ա.) Տէր Վարդան Օրսենտի, 1700 օգոստոսի 10—ին Մոլտաւիոյ Եասսի Մայրաքաղաքէն Եղիսաբեթուպոլիս անցնելով, իբրու եկեղեցական առաջնորդ, հոլուեց իւր հօտը 8 տարի. բայց կարողութիւն չունենալով կատարել իւր

պարտքը ըստ արժանւոյն, 1708—ին ինքնայոժար կամօք հրաժարեցաւ պաշտօնէն:

Բ.) Տէր Թովհաննէս Էտէլպէյ՝ իւր նախորդին պէս ամուսնացեալ էր: Ասոր ժամանակը 1723—ին շինուեցաւ քաղաքին առաջին մայր եկեղեցին ի պատիւ Ամենասուրբ Երրորդութեան, որ ցայսօր իբր հնութիւն կը պահուի, և « Հին եկեղեցի » անուամբ՝ կը զանազանուի միւս եկեղեցիներէն: Ի սօսնի Ամենասուրբ Երրորդութեան՝ ժողովրդապետական հանդիսաւոր պատահը հոն կը մատուցուի, ինչպէս նաև ուրիշ առթիւ՝ եթէ հարկը պահանջելու ըլլայ:

Տէր Թովհաննէս Էտէլպէյ սիրելով իրեն յանձնուած ժողովուրդը՝ և յօգուտ նոցա աշխատելով, փոխադարձը կրկին և կրկին ընդունեցաւ անոնցմէ, որոնք կը գուրգուրային վրան: Նախախնամութիւնը հրաշալի կերպով օրհնեց զինքը համբերատար առաքինութեամբ. 23 տարի հովուելէն ետքը իւր ժողովուրդը ամենայն խնամքով՝ 1731 մարտի 9—ին փոխեցաւ առ Աստուած:

Գ.) Հ. Մանուէլ « Միականի » անուանեալ, միանձն Միսիթարեան վենետից՝ յաջորդ Էտէլպէյին, որ քանի մը ամիս միայն վարեց առաջնորդութեան պաշտօնը:

Դ.) Տէր Մանուէլ Կէրէկլիֆի՝ որոյ ատենը դադրելով առժամանակեայ առաջնորդոյնքան իշխանութիւնը, 1734—ին ինքը նշանակուեցաւ առաջին ժողովրդապետ Եղիսաբեթուպոլսոյ, որով իւր յաջորդներն ալ՝ այլ ևս չէ առաջնորդի՝ այլ ժողովրդապետի անուամբ և աստիճանով պաշտօն կը վարէին:

Ե.) Տէր Միքայէլ Տանիէլ՝ 1740—ին Եղիսաբեթուպոլսոյ աւագերիցուութեան վերաբերեալ քաղաքաց և գիւղօրէից՝ ընդհանուր աւագերէց նշանակուեցաւ, և 1747—ին պատուադիր կանոնիկոս: Մարիամ Թերեզա Աստուրիոյ կայսրուհին՝ թագաւորդ ոսկեշղթայ պատուանշանով մեծարեց: զինքը՝ Քաղաքին ժողովրդապետանոցը՝ Տէր Միքայէլ յատուկ ծախքովը կանգնէլ տուաւ, և վարժարանի սկզբնաւորութեան համար, իւր առանձին քսակէն 1000 ֆիօրին շնորհեց: Իւր ժամանակը փոխուեցաւ Թուրքիան տօմարը և անոր տեղ Գրիգորեանը ընդունուեցաւ, ինչպէս նաև մինչև հիմայ գործածուած Դոմինիկեան պատարագամատոյցը: Կնքեց իւր մահկանացուն 1766 յունիսի 30—ին 66 տարեկան:

Զ.) Տէր Թովհաննէս Գօրաջօնի՝ Հոռլմայ տարածման հաւատոյ աշակերտը՝ վարդապետ ՚ի փիլիսոփայութեան և յաստուածաբանութեան. 1766 յուլիսի 23—ին ժողովրդապետ միանգամայն և աւագերէց նշանակուեցաւ, իսկ յաջորդ տարին այսինքն 1767 ապրիլի 12—ին պատուադիր կանոնիկոս: Նոյն ատենուան Դրանսիլվանիոյ եպիսկոպոսը կոմս Պօդեանի՝ տեսնելով որ Եղիսաբեթուպոլսոյ աւագերիցութեան սահմանը ընդարձակ է, որով և կառավարութիւնը դժուարին, ամփոփելով զայն չափաւորեց, որն որ ցայսօր իւր դրած բաժանմամբ և կարգադրութեամբ առաջ կ'երթայ:

Բաղդաւոր եղաւ իւր ժրջան քրտամբքը եռանկուն աւագերէցը Գօրաջօնի,

որովհետև 1768 Յուլիսի 2-ին ներկայ հրաշալի մայր եկեղեցւոյն հիմունքը դնելով՝ յաժողելով տեառն 1794-ին ի տօնի սրբոց զվառար առաքելոցն Պետրոսի և Պօղոսի թեմական եպիսկոպոսը կոմս Պօղեանի՝ փառաւոր հանձնադրով օծումն ալ կատարեց, նուիրելով եկեղեցին յանուն և ի պատիւ սրբաբունոցն Եղիսաբեթի Հունգարիոյ թագուհոյն. առաջին հանդիսաւոր զոհն ալ՝ նոյն ինքն եկեղեցւոյն քաջ հիմնադիրը մատոյց սրբազան սեղանին վրայ՝ ի շնորհակալութիւն վերին նախախնամութեան: Ափսո՛ս որ չի կրցաւ վայելել իւր աստուածապաշտ սրտին արդիւնքը երկար ժամանակ, և փառաւորել իր բարերար Ստեղծողը նոր կանգնած տաճարին մէջ. որովհետև մի և նոյն տարին 1794 օգոստոսի 17ին մահը վրայ հասնելով՝ անանց կեանքը վայելելու երկինքը հրաւիրուեցաւ: Մահկանացու մարմինը, ըստ փափաքանաց բարեպաշտ սրտին՝ մայր եկեղեցւոյն ներքին կողմը՝ անմիջապէս մեծ դրանը դիմաց կը հանգչի մինչև ջայսօր՝ գետինը թաղուած:

Թիշեալ հրաշալի եկեղեցւոյն կառուցման զօրաւոր պատճառներէն մէկն ալ 1762-ին պատահած ջրոց անտանելի ողողմունքն եղաւ, որն որ « Հին եկեղեցին » անգամ մտնելով, աստուածային պաշտամունքը դադարեցան առ ժամանակ մի:

Գօրաջօնի աւագերիցուն օրերը՝ Թէոդորոս Ջիգի՝ այն ժամանակուան բարեպաշտներէն մէկը՝ իւր ծախքովը շինել տուաւ մայր եկեղեցւոյն սրբոց Յովակիմայ և Աննայի խորանը, որն որ եկեղեցւոյն եօթը խորաններէն աւսնէն գեղեցիկն է:

Է.) Տէր Անտոն Բաղրուպան 1794 հոկտեմբերի 25-ին ընտրուեցաւ ժողովրդապետ և աւագերէց: Եղիսաբեթուպոլիս դեռ չեկած՝ արդէն ժողովրդապետ էր ի Տյերտօ—Սէնդ—Միգլօշ, և պատուադիր կանոնիկոս: Թէպէտ փութաշան էր իր պարտուցը մէջ, բայց երկարատեւ հիւանդութիւնը տկարացրնելով դինքը, ընդդէմ իւր կամացը, եկեղեցական պարտաւորութեանց պաշտօնական լուծը դժուարացաւ իրեն: 1814 փետրուարի 20-ին կնքեց իւր կեանքը բարի մահուամբ՝ 23 տարի հովուելէն ետքը իւր ժողովուրդը: Ուսումնական կենաց ասպարէզը մեծ արդիւնք ունեցաւ. մահուրէն ետքը 2000 հասորի չափ գիրք թուղօց Եղիսաբեթուպոլսոյ ազգային ժողովրդապետութեան, որ հիմն եղաւ այսօրուան ունեցած գրատան:

Ը.) Տէր Յովհաննէս Գապտէպօ, որ արդէն իւր նախորդին տկարութեանը պատճառաւ՝ անոր ետքի տարիները աւագերիցութեան ամենայն պաշտօնները կը կատարէր, մեծ դժուարութեամբ և հակառակութեամբ ընտրուեցաւ ժողովրդապետ և աւագերէց 1815, յունուարի 1-ին, և յետոյ 1819-ին բազում արդեանքը համար՝ պատուադիր կանոնիկոս: Այս նշանաւոր անձը եկեղեցական որ և իցէ պաշտամունք արտաքոյ կարգի արիւթեամբ և քաղաքագէտ խոհեմութեամբ 17 տարի կատարելով, կաթողիկէ եկեղեցւոյն փայլուն ճառագայթն էր: Իւր արդիւնքն է մայր եկեղեցւոյն ներքին նորոգութիւնը, 2 արծաթեայ մեծ կանթեղները՝ 6 աշտանակները արծա-

Թեպէ՛ մէկ մէկը բարձրութեամբ, և բաւական մեծութեամբ արծաթեայ ճա՜նճանչը անգին զոհարներով և ակունքներով զարդարեալ, և դարձեալ մէկ մէկը բարձրութեամբ արծաթեայ մեծ խաչը, որոնք ցայսօր կան և մեծա՜մեծ տօնի օրեր կը գործածուին: Իւր արդիւնքն է նոյնպէս եկեղեցւոյ աղքա՜տաց զրամագլխոյ հաստատութիւնը և կանոնաւոր գիմնասիօնի սկզբնաւորու՜թիւնը:

Այս նշանաւոր և աննման եկեղեցական անձը, կենացը 52—երորդ տա՜րին կնքեց իւր մահկանացուն, որուն մահուանը նկատմամբ հետեւեալ խորհրդ՜ազածութիւնը կ'ընէ Գերապայծառ Տէր Նիկողայոս Գօլա՛յ այն ժամանակուան թեմականը՝ առ եղիսաբեթուպոլսեցիս գրած թղթոյն մէջ. « Գապտէպօի մա՜հուամբ կորանցուցի Թեմիս փայլը և խորհրդարանիս զարդը. իսկ դուք՝ Ձեր անգին և անզուգական հայրը, ուստի խնդրեցէք սուրբ Հոգւոյն շնորհքը, որ մեծ ննջեցելոյն գոնէ շուքը կարենաք գտնալ »:

Թ.) Տէր Յովսէփ Բօբօի՝ ժողովրդեան սէրը զրաւող բարեսիրտ անձը՝ ժողովրդապետի օգնական քահանայ էր ի Տյէրտօ—Սէնդ Միգլօշ, երբ ե՜ղիսաբեթուպոլսեցիք իրենց ժողովրդապետ ընտրեցին զինքը: Հինգ տարի փոխան ժողովրդապետի անունով կատարեց իւր պաշտօնը եռանդուն հոգւով, և 1837—ին ստացաւ ժողովրդապետական պատիւն և ընդհանուր աւագերի՜ցութեան իշխանութիւնը: Նշանաւոր էր Բօբօին ժողովրդական ազգու քարոզ՜ներովը, և ընտանի խօսակցութեամբ, մասնաւորապէս ողորմածասիրութեամբը, որով սիրելի էր ոչ միայն իւր ազգայնոց՝ այլ և օտարաց անգամ: 1848 և 49—ի խռովութեան ժամանակ՝ յիրաւի ցըցուց իւր սէրը ժողովրդեան նկատմամբ, որոնց համար պատրաստ էր կեանքը զոհել: Փոխեցաւ առ Տէր առնուլ զլարձա անկեղծ սրտին 1856, ապրիլի 12—ին ի սուգ անպատմելի իւր սիրելիներուն:

Ժ.) Տէր Եմերիկոս Զիզի՝ իւր աստուածարեալ նախորդին ետքի տարինե՜րը՝ իբրեւ օգնական ժողովրդապետի և աւագերիցու՝ ամենայն եկեղեցական պաշտամունք կը կատարէր: 1856 մայիսի 30—ին ժողովրդապետ ընտրուեցաւ և աւագերէց, ու քիչ ատենէ պատուաւոր կանոնիկոս: Ծանր հիւան՜դութեանը ժամանակ՝ սրբազան Գահէն քրեյպդի պատուանդուն ևս ստացաւ, բայց չի կրցաւ վայելել զայն, մասն զի աւագերիցութեան 9—դ տարին 1865 սեպտեմբերի 10—ին անխնայ մահը վրայ հասնելով հնձեց իւր կեանքը:

ԺԱ.) Տէր Անտոն Մարգոնֆի՝ որ ի Հայաքաղաքն Կէրլա՝ օգնական ժո՜ղովրդապետի էր, 1866 յունուարի 19—ին՝ իբր փոխան ժողովրդապետի ընտ՜րուեցաւ, և քանի մի ամիս ետքը, մի և նոյն տարւոյն օգոստոսի 6—ին՝ ժողովրդապետ և աւագերէց: Ասոր իշխանութեան ժամանակը՝ եկեղե՜ցական զանազան բարեկարգութիւններ եղան, և առանձինն՝ եկեղեցական ստացուածները կարգի մտան: Վախճանեցաւ 1878 ապրիլի 6—ին իբր պա՜տուաւոր կանոնիկոս, զոր մահուընէն տարի մը առաջ ստացեր էր:

ԺԲ.) Տէր Ղուկաս Աւետիքեան՝ ներկայ աւագերէց ժողովրդապետը, որ

իւր նախորդին ժամանակը քաղաքին գիշնասիրոնը դասատու էր լատիներէն լեզուի, իբր փոխան ժողովրդապետի իւր նախորդին ամենայն պաշտամունքը կը կատարէր՝ մինչև 1880, ապրիլի 17—ը՝ երբ հասարակաց հաւանութեամբ բուն ժողովրդապետ ընտրուեցաւ. իսկ անցեալ տարի, այսինքն 1891, զեկեղեցիների 2—ին՝ իւր արդենացը համար՝ ընդհանուր օւսագերիցութեան պաշտօն ևս շնորհեց իրեն՝ Դրանսիականիոյ ներկայ թեմականը Գերապայծառ Տէր Ֆրանչիսկոս Լէոնհարդ :

Իւր պարտուցը փութալան օւսագերեց ժողովրդապետը՝ բոլոր քաղաքացւոց համակրելի ըլլալով՝ պատկառելի է ամենեցուն, և քաղաքապետ իմաստութեամբ՝ քաղաքին պատուաւոր անձինքներէն մէկը կը համարուի, որով թէ՛ եկեղեցական և թէ՛ աշխարհական իշխանութեանց առջև ազդեցութիւն ունեցող : Կը փայլի ոչ միայն եկեղեցական պաշտամանց մէջ, այլ նաև յասպարէզ ուսումնական կենաց գրաւոր երկասիրութեամբբը, որոնք ըստ մեծի մասին հրատարակուած են հունգարական լեզուով : Նշանաւոր երկասիրութիւններէն մէկն է հայերենէ հունգարերէն թարգմանած Հայոց պատմութիւնը, և իւր ճանապարհորդութիւնը ի սուրբ քաղաքն Երուսաղէմ : « Սրմէնի » ուսումնաթերթին անխոնջ աշխատակիցներէն մէկը ըլլալով, գրեթէ ամէն հրատարակութեանց մէջ իւր գրիչը կը տեսնենք : Ներկայ յօդուածն ևս իւր աշխատասիրութիւնն է հրատարակեալ անցեալ տարի՝ նայն ամսաթերթին մէջ հունգարական լեզուով, զոր կը հաղորդեմք մեր ընթերցողաց :

Մինչդեռ լիաբերան զգացմամբ երկար կեանք կը մաղթենք Եղիսաբեթու պոլսոյ ԺԲ—դ քաջ ժողովրդապետին Գերլարգելի Տէր Ղուկաս Աւետիքեանի, իւր յաղորդներէն ուրիշ բան չենք փափաքիր, բայց եթէ անչէլ պահել ճամբիստ կրօնասիրութեան, եկեղեցական և ուսումնական կենաց արծարծեալ լապտերը՝ զոր իրենց նախորդին քրտանց կաթիլները վառեցին :

ԱՇԽԱՏԱՆԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴԻՔ

Յետ մահուան Թէոդորոսի Տանիէլ, որ հոգին էր և պարապուի ի Դրանսիականիա գաղթող ազգայնոց, Միքայէլ Օթօֆի իշխանը՝ ազգաւ հունգարացի, Դրանսիականիոյ հայոց ընդհանուր քաղաքապետ անուանեց զՆիկողայոս Կէրկէլլֆի ազգայիններէն մէկը : Իսկ փոխան քաղաքապետի հետեւեալ հաւատարիմ և ընդ փորձ անցեալ անձինքը, զԱնդրէաս Զօգօրիաշ, զՂուկաս Զիփրո և զՂուկաս Վարդերես, յորոց Անդրէաս Զօգօրիաշ Եղիսաբեթուպոլսոյ կառավարիչն էր : Ասոր մահուանէ ետքը ի ստորեւ նշանակեալ անձինքը նստան իշխանութեան գահը փոփոխակի, որոնք իբր քաղաքապետ և քաղաքապետի կը կառավարէին ժողովուրդը :

1727—էն մինչև 1732 Յովհաննէս Զօգօրիաշ.

1732 — 1736 Նիկողայոս Իգէգուձ.

1736. — 1737 (զարձեալ) Յովհաննէս Զօգօրիաշ.

- 1737 — 1740 Եմբերիկոս Տանիէլ.
 1740 — 1742 Թովհաննէս Լազար.
 1742 — 1743 Էմմանուէլ Իզէզուձ.
 1743 — 1745 Թովհաննէս Տանիէլ.
 1745 — 1747 Եմբերիկոս Տանիէլ.
 1747 — 1749 Թէոդորոս Լուզաջ.
 1749 — 1751 Թովհաննէս Լազար.
 1751 — 1753 Թովհաննէս Էօզլէշ.
 1753 — 1755 Օքսենտ Իզէզուձ.
 1755 — 1757 Մելգոն Կաշմար.
 1757 — 1760 Օգոստինոս Իզէզուձ.
 1760 — 1762 Թովման Զօգորիաշ.
 1762 — 1763 Վարդան Գօշօզան.
 1763 — 1764 Օքսենտիոս Իզէզուձ.
 1764 — 1766 Թովման Զօգորիաշ.
 1766 — 1768 Եւզինէոս Տանիէլ.
 1768 — 1770 Անտոն Իզէզուձ.
 1770 — 1771 Թէոդորոս Զիգի.
 1771 — 1772 Աստուածատուր Վիգօլ.
 1772 — 1773 Մանուէլ Զիգի.
 1773 — 1774 Եւզինէոս Տանիէլ.
 1774 — 1775 Օքսենտիոս Իզէզուձ.
 1775 — 1776 Ղուկաս Տանիէլ.
 1776 — 1777 Եւզինէոս Տանիէլ.
 1777 — 1779 Մանուէլ Զիգի.
 1779 — 1780 Եւզինէոս Տանիէլ.
 1780 — 1781 Անտոն Իզէզուձ.
 1781 — 1782 Մանուէլ Զիգի.
 1782 — 1784 Անտոն Իզէզուձ.
 1784 — 1789 Մանուէլ Զիգի.
 1789 — 1790 Թովհաննէս Դէօրէնգ (Թուրք)
 1790 — 1792 Օքսենտիոս Իզէզուձ *
 1792 — 1793 Ղուկաս Լէնտյէլ.
 1793 — 1794 Միքայէլ Զիգի.
 1794 — 1795 Վարդան Բազումպան.
 1795 — 1796 Անտոն Իզէզուձ.

* Օքսենտիոս Իզէզուձ քաղաքագետը ներկայ էր 1791-ին գումարուած տէրութեան ընդհանուր խորհրդարանը՝ երբ մեր նախնիքը խորհրդարանին հաստատութեամբ և վճռով տէրութեան հպատակ ընդունուեցան, և իրենց բնակած քաղաքները՝ իր առանձնաշնորհութիւն, Թաղաւորական ազատ քաղաքաց կարգը անցան:

- 1796 — 1798 Միքայէլ Զիգի.
 1798 — 1799 Յովհաննէս Դէօրէօզ (Թուրք).
 1799 — 1800 Գրիգոր Տանիէլ.
 1800 — 1801 Միքայէլ Զիգի.
 1801 — 1802 Յովհաննէս Դէօրէօզ.
 1802 — 1803 Միքայէլ Զիգի.
 1803 — 1804 Զաքարիա Զօգօրիաշ.
 1804 — 1805 Միքայէլ Զիգի.
 1805 — 1810 Ղազար Զիգի.
 1810 — 1813 Գրիգոր Տանիէլ.
 1813 — 1814 Եմերիկոս Տանիէլ.
 1814 — 1832 Գրիգոր Տանիէլ.
 1832 — 1839 Վարդան Լէնայէլ.
 1839 — 1850 Էդիսէոս Տանիէլ.
 1850 — 1851 Յովհաննէս Ֆօրգ.
 1851 — 1855 Յովսէփ Վօլֆ.
 1855 — 1860 Յովսէփ Պիլճ. *
 1860 — 1861 Ասատուածատուր Նուրիման.
 1861 — 1875 Յովհաննէս Գօրալօնի.
 1875 — 1877 Ղազարոս Զիգի.
 1877 — 1882 Գրիգոր Դօմբօշ.
 1882 — 1885 Յովսէփ Եօզէֆի.
 1885 — ցայսօր Վարդան Լէնայէլ, որ քաղաքագէտ խոհակա-
 նութեամբ կը կառավարէ քաղաքը: Ապագայ յաջորդաց լոյս կը մազթենք
 յերկնից, որ իրենց նախորդաց նման՝ օգտակար բլլան Արամեան սերնդոց,
 և արդարութեան կշիռքը չի մոռնան հաւասար գործածելու:

* 158 տարուան չրջանին մէջ 62 անգամ քաղաքագետի ընտրութիւն եղաւ յԵ-
 դիսարեթուպոլիս, և յիշեալ անձինքներէ մէկը միայն (1855-1860 Յովսէփ Պիլճ)
 օտարազգի էր, մէկալոնք ազգային:

Հ. Ն. Զիգի

ՆԻՔԷԼԻՆ ՆՈՐ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԻՒՆԸ

Նիքէլը որ տասնեհինգ տարի առաջ՝ հազուագիւտ մետաղ
 մ'էր և հետեւաբար սուղ ալ, ներկայիս ճարտարագործութեան
 մէջ շատ աւելի կը գործածուի, Նոր Գալիտոնիոյ և Գանատայի
 հանքերը գտնուելէն և գինը զգալի կերպով ցածնալէն վերջը: